

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 726/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť I. L., B., zastúpeného obchodnou spoločnosťou B., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. J. B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV Pz 162/13-7 z 2. septembra 2013 a uznesením Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. 1 Kpt 331/13-5 z 29. apríla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. L. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2013 doručená faxom a podaním doručeným 12. novembra 2013 doplnená sťažnosť I. L., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného obchodnou spoločnosťou B., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. J. B., vo veci namietaného porušenia jeho základného

práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV Pz 162/13-7 z 2. septembra 2013 (ďalej aj „rozhodnutie z 2. septembra 2013“) a uznesením Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1 Kpt 331/13-5 z 29. apríla 2013 (ďalej len „uznesenie z 29. apríla 2013“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV ČVS: ORP-106/OEK-B4-2013 zo 7. marca 2013 (ďalej aj „uznesenie vyšetrovateľa zo 7. marca 2013“) bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie vo veci zločinu zvýhodňovania veriteľa podľa § 240 ods. 1 a 3 Trestného zákona. Sťažovateľ proti uzneseniu vyšetrovateľa zo 7. marca 2013 podal sťažnosť, v ktorej podrobne odôvodnil, prečo považuje vznesenie obvinenia proti jeho osobe za predčasné a nemajúce oporu vo vykonaných dôkazoch, poukázal na to, že samotná skutková veta v ňom uvedená je nepravdivá, a taktiež obsírne vysvetlil, že všetky jeho kroky boli urobené výlučne v úmysle „uspokojiť veriteľov spoločnosti H. s. r. o. v čo najvyššej miere“.

Krajská prokuratúra uvedenú sťažnosť sťažovateľa zamietla uznesením z 29. apríla 2013 ako nedôvodnú, pričom v odôvodnení uvedeného uznesenia popísala obsah uznesenia vyšetrovateľa zo 7. marca 2013 a následne len všeobecne uviedla, že po preskúmaní spisového materiálu „... konfrontujúc ho s dôvodmi sťažnosti obvineného a jeho advokáta ako aj s uznesením o vznesení obvinenia sa s dôvodmi sťažnosti nestotožňujem. Na základe sťažnosti obvineného som opätovne preskúmala správnosť všetkých výrokov napadnutého rozhodnutia, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo a dospela som k záveru, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo napriek sťažnosti obvineného a jeho advokáta vydané dôvodne a v súlade so zákonom.

Vyšetrovateľ pri vydaní uznesenia o vznesení obvinenia postupoval v súlade so zákonom, jeho rozhodnutie splňa všetky formálne a obsahové náležitosti a je podložené zákonne vykonanými dôkazmi. Z uvedeného dôvodu som sťažnosť obvineného Ivan Líšku a jeho advokáta vyhodnotila ako nedôvodnú.

Zo spisového materiálu nepochybne vyplýva dôvodné podozrenie zo spáchania zločinu zvýhodňovania veriteľa...“. Sťažovateľ bol ďalej krajskou prokuratúrou ubezpečený, že uznesenie o vznesení obvinenia nie je meritórnym rozhodnutím, iba určuje procesné postavenie obvineného.

Sťažovateľ následne 4. júla 2013 podal návrh na zrušenie právoplatného uznesenia krajskej prokuratúry z 29. apríla 2013, ako aj uznesenie vyšetrovateľa zo 7. marca 2013 podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, ktorý odôvodnil arbitrárnosťou a nepreskúmateľnosťou uvedených uznesení, ako aj tým, že vznesením obvinenia proti nemu za daného skutkového stavu bol porušený princíp „*ultra ratio*“.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) sťažovateľovi rozhodnutím z 2. septembra 2013 oznámil, že nezistil existenciu dôvodu na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému nedostatočnému odôvodneniu uznesenia krajskej prokuratúry z 29. apríla 2013 a uznesenia vyšetrovateľa zo 7. marca 2013 generálny prokurátor uviedol: „... *v preskúmvanom konaní som nezistil žiadne podstatné pochybenie a vydané uznesenia... obsahujú všetky zákonom stanovené náležitosti... Súčasťou týchto uznesení sú odôvodnenia, ktoré obsahujú všetky náležitosti, ktoré vyplývajú zo základného práva občana na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Právna kvalifikácia konania obvineného zodpovedá jeho reálnemu konaniu. Nad rámec všetkých uvedených skutočností považujem za podstatné uviesť, že odôvodnenie koncipované orgánmi činnými v trestnom konaní dali vyčerpávajúcu odpoveď na skutkové a právne posúdenie veci.*“

Sťažovateľ následne v rámci argumentácie k námietke nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu týkajúcu sa práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako aj právny názor ústavného súdu vyslovený v náleze sp. zn. III. ÚS 2/09 zo 14. januára 2009, podľa ktorého „*pokiaľ orgán verejnej moci (v danom prípade ide o... prokuratúru) nedá žiadnu odpoveď na viacero podstatných námietok trestne stihanej osoby a jeho rozhodnutie neobsahuje preskúmateľné dôvody, na ktorých je založené, potom je potrebné toto*

arbitrárne rozhodnutie považovať nielen za nezlučiteľné so základnými zásadami vzťahu medzi orgánom verejnej moci a občanom vyplývajúcim z druhej vety ustanovenia § 1 ods. 1 Trestného poriadku a z čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ale i za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky“.

Uznesenie vyšetrovateľa zo 7. marca 2013 neobsahuje podľa sťažovateľa žiadne právne úvahy a vyšetrovateľ v ňom k opísanému skutkovému stavu len uviedol, že „*analýzou horeuvedených skutočností som dospel k záveru, že obvinený Ivan Líška svojim konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty vyššie uvedeného trestného činu*“, avšak spomínanú analýzu do odôvodnenia svojho rozhodnutia nezahrnul. Podľa sťažovateľa ani časť odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa zo 7. marca 2013, v ktorej iba „*demonštratívnym výpočtom vymenúva, aké dôkazy sú predmetom trestného spisu a aké skutkové zistenia by z nich mali vyplývať*“, nemožno označiť za právne úvahy. Podľa názoru sťažovateľa je preto uznesenie vyšetrovateľa zo 7. marca 2013 vydané v rozpore s § 176 ods. 2 Trestného poriadku.

Krajská prokuratúra v uznesení z 29. apríla 2013 podľa sťažovateľa nereagovala na žiadnu časť jeho argumentácie uvedenej v jeho sťažnosti zo 4. apríla 2013 a obmedzila sa len na konštatovanie, že sa z dôvodmi tejto sťažnosti nestotožňuje, bez toho, aby uviedla, akými právnymi úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadila, resp. prečo sťažovateľove argumenty vyhodnotila ako nepodstatné. S ohľadom na uvedené možno podľa názoru sťažovateľa konštatovať, že aj uznesenie krajskej prokuratúry z 29. apríla 2013 nespĺňa náležitosti podľa § 176 ods. 2 Trestného poriadku.

Samotné odôvodnenie rozhodnutia generálnej prokuratúry z 2. septembra 2013 podľa sťažovateľa začína na až strane 6 citáciou znenia ustanovení § 176 ods. 2, § 363 ods. 1 a § 206 ods. 1 Trestného poriadku, po ktorých generálna prokuratúra poukázala na teoretickú definíciu uznesenia o vznesení obvinenia a mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku. Na strane 7 sa generálna prokuratúra vyjadruje priamo k sťažnosti sťažovateľa strohými konštatovaniami, podľa ktorých nezistila žiadne podstatné pochybenia, odôvodnenie uznesenia vyšetrovateľa zo 7. marca 2013

a uznesenia krajskej prokuratúry z 29. apríla 2013 „*obsahujú všetky náležitosti, ktoré vyplývajú zo základného práva občana na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky*“ a „*odôvodnenie koncipované orgánmi činnými v trestnom konaní dali vyčerpávajúcu odpoveď na skutkové a právne posúdenie veci*“. V ďalšom texte sa generálna prokuratúra už venuje iba sťažovateľovej námietke porušenia princípu „ultima ratio“. Generálna prokurátora sa v rozhodnutí z 2. septembra 2013 konkrétne a vecne vôbec nezaoberala sťažovateľovou námietkou nedostatočnosti odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa zo 7. marca 2013 a uznesenia krajskej prokuratúry z 29. apríla 2013 a nepokúsila sa ani príkladmo uviesť, v ktorej časti krajská prokuratúra reagovala na jeho sťažnosť zo 4. apríla 2013.

S ohľadom na uvedené rozhodnutie generálnej prokuratúry z 2. septembra 2009 podľa sťažovateľa nemožno nazvať inak ako arbitrárne, obsahujúce nepreskúmateľné a ústavne neudržateľné právne závery.

Podľa názoru sťažovateľa «*Obe napadnuté rozhodnutia nespĺňajú ani len minimálne kvalitatívne požiadavky na riadne odôvodnenia svojho rozhodnutia (táto povinnosť sa v zmysle uvedeného v bode 10 tejto sťažnosti vzťahuje aj na prokuratúru). Pokiaľ by totiž napadnuté rozhodnutia bolo možné považovať za riadne odôvodnené, tak by boli plne využiteľné ako „formulár“ pre všetky ďalšie zamietavé uznesenia prokurátorov týkajúce sa skutku zvýhodňovania veriteľa (jediná nutná úprava by spočívala v úprave spisovej značky dotknutých trestných konaní).*».

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že rozhodnutím generálnej prokuratúry z 2. septembra 2013 a uznesením krajskej prokuratúry z 29. apríla 2013 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, zruší uvedené rozhodnutie aj uznesenie, vráti vec na ďalšie konanie a zároveň zaviazá generálnu prokuratúru zaplatiť mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v predmetnej veci namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny rozhodnutím generálnej prokuratúry z 2. septembra 2013 a uznesením krajskej prokuratúry z 29. apríla 2013. K porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť v dôsledku toho, že

- orgány činné v trestnom konaní sa nevysporiadali s jeho argumentáciou predloženou v konaní v jeho veci,

- odôvodnenia rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní v jeho veci sú arbitrárne a nepreskúmateľné.

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií ochrany práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zívala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku obvinený sa môže od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odoprieť vypovedať. Môže uvádzať okolnosti, navrhopvať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvolit' si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného poriadku sú všetky orgány činné v trestnom konaní a súd povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Podľa § 238 ods. 1 Trestného poriadku podanú obžalobu, ako aj návrh na dohodu o vine a treste predseda senátu najskôr prezrie z toho hľadiska, či pre ďalšie konanie poskytujú spoľahlivý podklad, najmä preverí, či prípravné konanie, ktoré im predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu a či ju treba preskúmať alebo predbežne prejednať.

Podľa § 243 ods. 2 Trestného poriadku pri predbežnom prejednaní obžaloby preskúma súd obžalobu a zákonnosť dôkazného materiálu. Predseda senátu alebo ním poverený člen senátu podá správu, či obžaloba bola doručená oprávneným osobám, a zameria sa na otázky, ktoré treba riešiť.

Podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku po predbežnom prejednaní obžaloby súd obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby.

Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo.

Podľa § 321 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie vecí alebo právo obhajoby, a ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy.

Podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Z uvedených ustanovení Trestného poriadku je zrejmé, že sťažovateľ má možnosť v ďalšom priebehu konania v jeho veci predložiť svoje argumenty, ako aj dôkazy v rámci realizácie svojho práva na obhajobu prostredníctvom zákonom poskytnutých účinných prostriedkov nápravy nielen pred orgánmi činnými v trestnom konaní v rámci prebiehajúceho prípravného konania, ale aj v prípadnom neskoršom štádiu konania pred príslušnými súdmi. Posúdenie relevancie ním predloženej argumentácie, príp. dôkazov v rámci realizácie jeho práva na obhajobu patrí do právomoci súdov zúčastnených na rozhodovaní v jeho veci. Inak povedané, preskúmanie prípadných procesných pochybení orgánov činných v trestnom konaní, ako aj všetkých relevantných skutkových a právnych okolností daného prípadu je plne v právomoci všeobecných súdov, do rozhodovania ktorých ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity nemôže zasahovať. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Vo vzťahu k rozhodnutiu ústavného súdu č. k. III. ÚS 2/09-23 zo 17. marca 2009 ústavný súd uvádza, že ide o ojedinelé rozhodnutie. Ústavný súd podľa konštantnej judikatúry dodržiava líniu svojej rozhodovacej činnosti tak, ako to je aj v tomto prípade.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2013